

תולה את החשיכה

הרן כסלו בגלריה זימאק אמנות עכשווית, תל אביב

תערוכתו החדשה של הרן כסלו, יליד ותושב קיבוץ בארי, מציגה סדרת עבודות שנוגדות מתוך ההתמודדות האישית והקולקטיבית עם אירועי ה-7 באוקטובר 2023, שבהם חווה הקיבוץ מתקפת טרור חסרת תקדים.

כסלו, אשר היה בקיבוץ באותו יום ארוך, יחד עם אשתו וילדיו, מציג בתערוכה את שעבר עליו, על משפחתו ועל חבריו לקיבוץ. הפחד, הייאוש ולבסוף גם התקווה, כסלו מצטט בציוריו הודעות ושיחות שנעשו באותו היום, עם חברים ובני משפחה ששרדו את הטבח הנורא וגם עם אלו שהשיחה נקטעה באיבה.

היצירות בתערוכה אינן רק עדות לחיים על גבול מתוח ומאיים אלא גם יוצרות דיאלוג אישי וקולקטיבי שמזמין את הצופה להתבונן, להרגיש ולחוות את המשמעות המורכבת של חיים במציאות בלתי אפשרית. הן מזכירות לנו את חשיבות האמנות כמקום לעיבוד, ריפוי וזיכרון, גם בתנאים הקשים ביותר.

שם התערוכה "תולה את החשיכה" נושא בתוכו משמעות כפולה ועמוקה. מצד אחד, המונח מתאר פעולה של תליית יצירות שמהדהדות את החשיכה הרגשית והחוויות הטראומטיות שעבר האמן, ומשקפות את האירועים הכואבים של ה-7 באוקטובר 2023. מצד שני, "תולה את החשיכה" רומז על רצון להניח את האפלה מאחור - להיפרד ממנה, כמו שמתאגרף תולה את כפפותיו בתום מאבק ארוך. הרעיון לשם התערוכה נולד מתוך פרשנות תמימה ומרגשת של בתו של האמן, שבמהלך שיחה על אחת היצירות אמרה: "הוורוד זה מסוק, וזה עננים ויש גם איש שתולה את החשיכה". דרך הציורים כסלו לא רק מצביע את זכרון הכאב על הקירות, אלא גם מבקש ליצור נקודת מפנה, מקום של התמודדות, ריפוי ותקווה.

"רק שאני לא אראה אותם נשחטים לי מול העיניים.

אני לא אוכל למות עם זה ובטח שלא לחיות עם זה.

ואני דוחף את הקיר חזק ונושם, כי שמעתי פעם שזה מוריד חרדה.

מבטי לאחור ורואה אותם יושבים על המיטות שלהם בפיגמות המיניונים שסיון קנתה להם. והם לא זזים כי אמרתי להם שאסור ושצריך להיות בשקט כי אבא צריך לנסות ולשמע מה שקורה בחוץ. וקשה לשמוע, כי בחוץ כל הזמן יורים והם מסביבנו כל הזמן.

וההודעות בטלפון של סיון ממשכות להפצין. מי נפל ברולטה הפעם?

והרולטה מסתובבת.

והם פה.

הפעם יהיה תורנו?

והלוואי והם יבואו להציל אותנו כבר! ואיפה הם? ומתי כל הסיוט הזה יגמר ונוכל לצאת מהחדר המקולל הזה?

אז אני מצייר את זה ואת "הזה" של אחרים שאהבתי ואת זה שאני אוהב אתכם ושיהיה בסדר ונצא מזה- אני מבטיח שנצא מזה ושיהיה לכם טוב, כי לא ראייתי אתכם נשחטים לי מול העיניים, אז אני יכול לחיות.

ואם אני יכול לחיות, אז אני יכול גם לצייר את זה."

(הרן כסלו, 2024)

הרן כסלו (נ. 1985), תושב ויליד קיבוץ בארי, מצייר את נוף הקיבוץ עוד מימי לימודיו לתואר ראשון באמנות רב תחומית במכללת שנקר. אך היופי בנופיו של כסלו מסווה חרדה וסכנה, את הפחד שבעבע בו כל הזמן.

עבודותיו נעות בין דו מימד לתלת מימד, מבחינות רבות ציוריו הם יותר בבחינת פיסול בצבע, אלטרנטיבה של מופשט במקום

שבו ציור נרטיבי וסימבולי הפך לברירת מחדל, ככל ששכלל את הטכניקה המיוחדת שלו, זנח כסלו את כלי הציור "הרגילים" כמו המכחולים והמברשות, וכדי להניח על גבי בד שכבות עבות של צבע הוא משתמש באמצעים לא קונבנציונאליים כמו כלי גינון, סכינים, פטישים והשפצות צבע ישירות מהשפופרת. מבחינתו של כסלו, כלי העבודה הרגילים של הצייר לא יכולים לעזור לו לצייר חרדה ובלאגן, השימוש שעושה כסלו בכלים הלא קונבנציונאליים מאפשרים לו לתת לציור גוף ולהעביר את תחושת הכאוס, הפראות והאלימות של נוף ילדותו.

העבודות בתערוכה 'תולה את החשיכה' בגלריה זימאק, מציגות את המפנה שחל באופי יצירותיו של כסלו לאחר ה-7 באוקטובר 2023. התחושה שעולה מהתבוננות בציורים אלו היא תחושת מיצוי - מיצוי של החרדה שהתממשה בצורה הנוראית ביותר. כבר אין לכסלו מה לעסוק בחרדה, בשאלות של קיום ופחד, אירועי ה-7 באוקטובר והמלחמה שנפתחה בעקבותיה נתנו לגיימפיה והכרה על הפחדים העמוקים ביותר שהיו לו. העבודות בתערוכה חוקרות את המעבר בין הניסיון לשמר שגרה לבין ההתמודדות עם מציאות של שבר ושל כאב. דרך קומפוזיציות סוערות, צבעים עזים ושכבות צבע כבדות, כסלו מציג את הפגיעות האנושית ואת החוסן שצומח ממנה. הוא מתאר את ההתרחשויות מנקודת מבט אישית ורגשית, אך מניח גם את החוויה הקולקטיבית של הקהילה כולה.

עבודותיו שנוצרו מיד לאחר ה-7 באוקטובר הן תיעוד של מה שהתרחש באותו יום נורא בקיבוץ בארי, הוא כבר לא מצייר רגש שנאחו במציאות קשה, אלא מצייר מציאות רגשית עגומה עקובה מדם, רבים מציוריו מתבססים על הודעות טקסט שקיבל באותו היום בפלטפורמות תקשורת שונות: קבוצת הוואטסאפ הקיבוצית, פורטל הודעות של הביטחון של הקיבוץ, אס אם אסים שהחליף עם סיון, אישתו, כשהיתה היא בממ"ד והוא בסלון, או הודעות שהחליף עם אחותו שבשעת הטבח היתה לבדה בבית, מסוגרת, מפוחדת ומלאת אימה.

לדוגמה הציור "הודעות מרחלי", מתייחס להודעות שהתקבלו מראשת צוות החירום של הקיבוץ, והדגישו את חוסר האונים ששרר. דרך הציור, הצופה נחשף לתחושת הבהילות והבלבול המתבטאות בתנועות מכחול מהירות וקומפוזיציות לא יציבות, המדמות שבירה של הסדר והאיזון.

סדרת ציורים נוספת, מתייחסת להודעות הטקסט שהחליף כסלו עם אחותו אור, ששהתה לבדה בביתה שבקיבוץ. כך בציור בשם "הרן???" אני מאוד מאוד מפחדת" ביטא את פחדיה של אחותו כגשם זלעפות צהוב שמכתים נוף שכבר לא קיים. ובציור "תדע שאהבתי אותך, כנ"ל" מצייר כסלו את הרגע בו הוא חושב שהוא נפרד מאחותו. הפחד המשתק הזה, של פרידה מאדם אהוב בה בדמות של בית מפורק, מט ליפול, דחוס בתוך מסגרת שחורה ועבה. היצירות חוקרות את הדינמיקה הרגשית שבין אהבה ופחד, בעודן מציירות רגעי פרידה וניסיון להיאחז בקשרים בתוך הטלטלה.

בסדרת הציורים נע כסלו בין מצבים נפשיים שונים. בתוך כל החרדה האימה ניתן למצוא גם שביב של תקווה והרהורים על החיים שאחרי שצומחים על שרידי הכאב וההרס כמו בציור "מותק, אני יודע, אנחנו נהיה בסדר", בו מנסה כסלו להרגיע ולעודד את סיון, אישתו.

רבים מציוריו החדשים צוירו על גבי עבודות קודמות ששכבו בסטודיו ונוצרו לפני ה-7 באוקטובר. מבחינתו הנוף בציורים הקודמים כבר לא רלוונטי. הנוף עצמו עודנו קיים, אך כעת הוא לא מבטא פחד וחרדה, אלא מבטא את התממשות כל פחדיו. כעת, הוא מנציח את נופי ילדותו וחיייו - שיישאר חיים רק בזיכרונו. בין האפר, השריפה והמוות.

לצד סדרת העבודות החדשה תוצג סדרת ציורים בשם "הטבח בחדר האוכל", שנוצרה על ידי האמן בשנת 2014 עת היה סטודנט לתואר ראשון בבית הספר לאמנות רב-תחומית בשנקר. סדרת ציורים המתארים סצנת טבח בחדר האוכל בקיבוץ בארי, לא ניתן להתעלם מהנושא של סדרת ציורים זו, אף קשה יותר להתעלם מהדמיון הנורא לטבח ה-7 באוקטובר 2023 בכלל ולטבח שקרה באותו יום נוראי בחדר האוכל של הקיבוץ. אותו יום נורא היה התממשות חרדותיו העמוקות והכואבות ביותר של כסלו. בהסתכלות על סדרת ציורים זו נדמה כי האמן חזה את העתיד, כמעין נבואה/חרדה המגשימה עצמה עשור לאחר מכן.

היצירות בתערוכה החדשה אינן רק עדות לחיים על גבול מתוח ומאיים אלא גם יוצרות דיאלוג אישי וקולקטיבי שמזמין את הצופה להתבונן, להרגיש ולחוות את המשמעות המורכבת של חיים במציאות בלתי אפשרית. הן מזכירות לנו את חשיבות האמנות כמקום לעיבוד, ריפוי וזיכרון, גם בתנאים הקשים ביותר.

אוצר: ירון הרמתי

Hanging the Darkness

Haran Kislev at Zemack Contemporary Art, Tel Aviv

Haran Kislev's latest exhibition, "Hanging the Darkness," presents a series of works born from personal and collective experiences of the tragic events of October 7. On that day, Kislev's kibbutz, Beeri, faced an unprecedented terrorist attack. A native and resident of the kibbutz, Kislev endured the ordeal alongside his wife and children. His exhibition reflects on their experiences, expressing fear, despair, and ultimately hope.

Through his paintings, Kislev incorporates text and fragments of conversations from that fateful day—messages exchanged with friends and family who survived the massacre, as well as those with whom communication was tragically cut short. The works transcend testimony, creating a dialogue that invites viewers to explore the complexities of life in impossible circumstances. They remind us of the essential role of art as a medium for processing, healing, and remembrance, even in the harshest realities.

The exhibition's title, "Hanging the Darkness," holds profound and layered meanings. On one hand, it describes the act of displaying creations that echo the emotional darkness and trauma Kislev endured, mirroring the pain of October 7. On the other, it hints at a desire to move beyond the darkness, to metaphorically "hang it up" and leave it behind, much like a boxer retiring their gloves after a long struggle. The name emerged from an innocent and poignant observation by Kislev's daughter, who remarked about one of the works: "The pink is a helicopter, those are clouds, and there's a man hanging the darkness." Kislev's art thus serves as both a memorial to pain and a catalyst for healing and hope.

"I just can't see them slaughtered before my eyes.
I wouldn't be able to die with it, and certainly not live with it.
And I push the wall hard and breathe, because I once heard it relieves anxiety.
I look back and see them sitting on their beds in the Minions pajamas Sivan bought them. They don't move because I told them they mustn't, and they need to stay quiet because Dad has to try and hear what's happening outside. And it's hard to hear, because outside, they're always shooting, and they're all around us all the time.
And Sivan's phone keeps buzzing with messages. Who lost the roulette this time?
And the roulette spins.
And they're here.
Will it be our turn this time?
And I wish they would come to save us already! Where are they?!
When will this nightmare finally end so we can leave this cursed room?
So I draw this and the "this" of others that I loved, and this of how much I love you and how it'll all be okay, and we'll get through this—I promise we'll get through this, and you'll be fine, because I didn't see you slaughtered before my eyes. So I can live.
And if I can live, I can also draw this."
(Haran Kislev, 2024)

Haran Kislev (b. 1985), a lifelong resident of Kibbutz Beeri, has

been painting its landscapes since his undergraduate studies in multidisciplinary art at Shenkar College. While his depictions often showcase the beauty of the kibbutz, they also conceal underlying anxiety and danger - a persistent sense of fear bubbling beneath the surface.

Kislev's work bridges two-dimensional and three-dimensional art, blurring boundaries between painting and sculpture. His technique involves building thick layers of paint using unconventional tools like gardening implements, knives, and hammers. By eschewing traditional brushes, Kislev channels chaos and violence into his work, reflecting the tumultuous reality of his surroundings. The physicality of his technique allows his paintings to convey the disorder and intensity of his lived experience.

The exhibition captures a transformation in Kislev's artistic approach following the events of October 7. His new works no longer depict fear of the unknown but confront the harsh realities of lived trauma. Dynamic compositions, vibrant colors, and heavy textures explore human vulnerability and resilience. These paintings reflect the tension between the desire for normalcy and the need to process profound pain.

Key works include "Messages from Racheli", based on texts from the kibbutz's emergency team leader, capturing the chaos and helplessness of that day. Another piece, "Haran??? I'm So, So Scared", conveys his sister's fear as a yellow deluge distorting an unrecognizable landscape. In "Know That I Love You. Me too", Kislev portrays a moment of paralyzing fear—a farewell to his sister embodied in a collapsing house framed in thick black borders. These pieces delve into the interplay of love and fear, examining moments of separation and the struggle to maintain connections amid turmoil.

Many of Kislev's new works are painted over earlier pieces created before October 7. To him, the prior landscapes are no longer relevant; they now symbolize the realization of his worst fears, preserving the memory of a life that exists only in his mind. These works memorialize the burnt and ravaged landscapes of his childhood.

The exhibition also features Kislev's 2014 series, "The Dining Hall Massacre", created during his studies at Shenkar. These paintings depict a massacre in the kibbutz dining hall, eerily foreshadowing the horrors of October 7. Viewed in the light of recent events, the series feels prophetic, embodying fears that tragically came true a decade later.

Kislev's latest works are not merely testimonies to life in a volatile border region. They invite viewers to reflect on the profound and complex meanings of survival, memory, and the role of art in navigating impossible circumstances. They reaffirm art's power as a sanctuary for healing, processing, and remembrance, even amid unimaginable adversity.

Curator: Yaron Haramati

